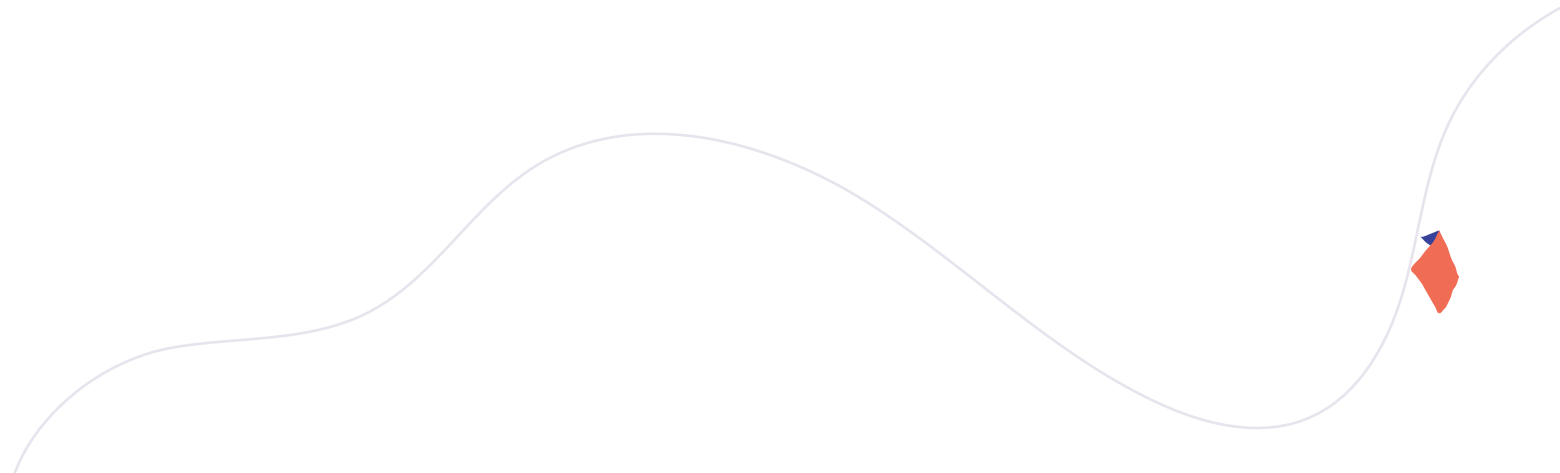

FEBECOOP

— ACTIVITEITEN- VERSLAG 2025

Promoten, bestuderen
en ontwikkelen van coöperaties

— INHOUDSOPGAVE

I.	WOORD VOORAF VAN DE VOORZITTER	3
II.	WIE ZIJN WIJ ?	4
III.	ACTIVITEITEN OP INTERNATIONAAL NIVEAU	6
IV.	ACTIVITEITEN OP FEDERAAL NIVEAU	9
V.	ACTIVITEITEN IN HET VLAAMS GEWEST	12
VI.	ACTIVITEITEN IN HET WAALS GEWEST	20
VII.	ACTIVITEITEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	27

I. WOORD VOORAF VAN DE VOORZITTER

Coöperaties stonden in 2025 in de schijnwerpers, aangezien de VN 2025 had uitgeroepen tot Internationaal Jaar van de Coöperaties. In deze bijzonder motiverende context heeft Febecoop het hele jaar door met vastberadenheid en enthousiasme de uitvoering van haar missie voortgezet: het promoten van coöperaties, het ontwikkelen van expertise over het coöperatieve model, en het begeleiden, ondersteunen en adviseren van coöperaties.

Een van de hoogtepunten van dit jaar was ongetwijfeld de organisatie van de Coopday op 2 oktober 2025 in Brussel, een initiatief van Febecoop en haar leden. Dit grootschalige evenement bracht meer dan 300 deelnemers samen rond lezingen, panels en workshops. Het toonde de kracht en de dynamiek van de Belgische coöperaties aan, evenals het vermogen van Febecoop om mensen samen te brengen.

Er is geen vaste plek of moment waarop alle coöperaties van het land elkaar kunnen ontmoeten om van gedachten te wisselen, te delen en samen na te denken. De Coopday heeft daar verandering in gebracht. Het succes van het evenement overtuigt ons ervan dat het de moeite waard is om deze ervaring in de toekomst te herhalen.

Meer dan ooit zijn we ervan overtuigd dat coöperaties een essentiële rol te spelen hebben bij de opbouw van een rechtvaardigere, duurzamere en democratischere economie.

Coöperaties zijn bedrijven die zowel succesvol als innovatief zijn en in staat zijn om het hoofd te bieden aan de huidige economische, sociale en ecologische uitdagingen: economische activiteiten ontwikkelen die voorzien in maatschap-

pelijke behoeften met respect voor de grenzen van onze planeet, burgers betrekken bij het ontwerpen en organiseren van deze economische activiteiten, en tegemoetkomen aan werknemers die op zoek zijn naar zingeving in hun werk.

Ze moeten groot denken, hun plaats in de economie claimen door de valkuil van het 'niche-model' te vermijden, en hun model uitdragen naar alle economische activiteiten. Verankerd in hun regio's hebben coöperaties onder andere een essentiële rol te spelen als drager van die strategische autonomie die de Europese Unie als prioriteit op haar agenda heeft gezet.

Het is in deze context dat Febecoop haar activiteiten in 2026 wil voortzetten: samen met haar leden, met ambitie en met de overtuiging dat coöperaties een concreet antwoord zijn op de uitdagingen van onze tijd. Laten we de coöperatieve beweging meer doen groeien.

Laten we blijven aantonen dat een meer solidaire, rechtvaardigere en verantwoordelijkere economie niet alleen mogelijk is, maar al in gang is gezet.

Hilde Vernailen
Voorzitter van de Raad
van Bestuur van Febecoop

II. WIE ZIJN WIJ?

FEBECOOP is een organisatie die bedrijven en verenigingen verenigt die de ambitie delen om een economie te ontwikkelen die respect heeft voor de mens en zijn omgeving, door middel van ondernemingen die zijn georganiseerd op basis van coöperatieve waarden en principes.

Doel

Bijdragen aan de ontwikkeling van een meer solidaire, rechtvaardigere en verantwoordelijkere economie.

Visie

Een belangrijke speler zijn in de ontwikkeling van coöperatieve ondernemingen.

Missie

Coöperaties promoten, bestuderen en helpen bij hun ontwikkeling:

- > Bevordering van coöperaties op internationaal, Europees, federaal en regionaal Belgisch niveau.
- > Onderzoek en expertise met betrekking tot het coöperatieve model en coöperatief ondernemerschap.
- > Operationele ondersteuning bij de ontwikkeling van projecten in de sociale en solidaire economie, met name coöperatieve projecten.

Waarden

De medewerkers van FEBECOOP laten zich leiden door drie essentiële waarden

- > **Solidariteit:** de basiswaarde van coöperatie in de praktijk brengen.
- > **Betrokkenheid:** overtuigde en dynamische ambassadeurs zijn van het coöperatieve model.
- > **Expertise:** Een grondige kennis en een diepgaand begrip van het coöperatieve model ontwikkelen, evenals van de sociaal-economische en institutionele context.

Organigram

DE ALGEMENE VERGADERING

Om meer te weten te komen over onze leden:
www.belgium.febecoop.be/nl/onze-leden/

DE RAAD VAN BESTUUR

Hilde Vernailen
 Voorzitter van het Directiecomité
 van P&V Verzekeringen cv

Alain Clauwaert
 Vooruit Nr.1 cv

Geert Reyniers
 Multipharma cv

Gilles Doutrelepon
 P&V Verzekeringen

Michel Lüttgens
 P&V Verzekeringen

Philippe Bartsch
 Pharma Santé cv

Delphine Hajaji
 Multipharma cv

Jacques Debry
 Onafhankelijk
 bestuurder

Kristof Derwael
 Apotheken
 Solidaris cv

William Janssens
 Onafhankelijk
 bestuurder

HET TEAM

Jacques Debry
 Gedelegeerd
 bestuurder
 Febecoop en Febecoop
 Wallonië-Bruxelles

Peter Bosmans
 Gedelegeerd
 bestuurder
 Febecoop
 Vlaanderen-Brussel

Amandine Vandromme
 Adviseur

Bart Van Gysel
 Adviseur

Caroline Ker
 Adviseur

François Dubois
 Adviseur

Karine De Baets
 Communicatiever-antwoordelijke
 (tot 30/04/2025)

Nathalie Moens
 Administratief
 verantwoordelijke

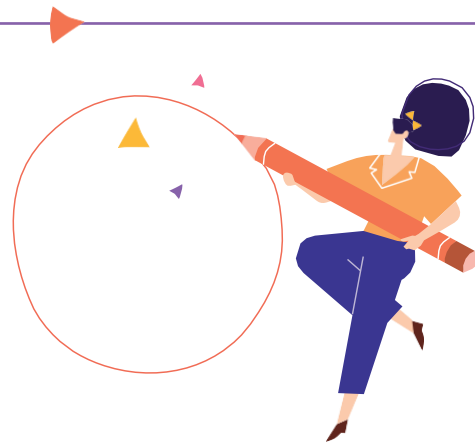
Pauline Leboutte
 Communicatiever-
 antwoordelijke

Samuel Desguin
 Adviseur

III. ACTIVITEITEN OP INTERNATIONAAL NIVEAU

Febecoop is lid van verschillende internationale organisaties en neemt deel aan hun werkzaamheden: Internationale Coöperatieve Alliantie (ACI), Cooperatives Europe en CIRIEC International. De activiteiten van deze organisaties sluiten aan bij de eerste twee pijlers van de missie van Febecoop: «Promotie van coöperaties» en «Onderzoek en expertise over het coöperatieve model en ondernemerschap».

PIJLER 1 : PROMOTIE VAN COÖPERATIES

Internationale
Coöperatieve
Alliantie (ICA)

De Internationale Coöperatieve Alliantie (ACI) is de wereldwijde organisatie van coöperaties. Het is een plek voor kennisuitwisseling en gecoördineerde acties die uitgaan van coöperaties en hen ten goede komen, maar het is ook de normatieve instantie voor de coöperatieve beweging, aangezien zij de coöperatieve principes formuleert en toelicht. Febecoop is lid van de algemene vergadering en neemt deel aan de werkzaamheden van de organisatie. Opmerkelijke gebeurtenissen in 2025 waren :

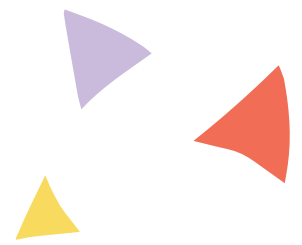
- **Herziening van de Verklaring over de coöperatieve identiteit:**
De ICA heeft eind 2021 een proces gelanceerd met de titel *Deepening Our Cooperative Identity*, dat onder meer een

gezamenlijke reflectie omvat over de Verklaring over de coöperatieve identiteit die in 1995 werd gepubliceerd. Dit werk werd in 2025 voortgezet en is nog steeds niet afgerond. Febecoop heeft deelgenomen aan de verschillende consultatiefasen en heeft het initiatief genomen tot een gemeenschappelijk standpunt over dit onderwerp door de Europese tak van de ICA, Cooperatives Europe, die op 12 december 2025 een brief aan de ICA heeft gestuurd met onder meer het verzoek om geen wijzigingen aan te brengen in de definitie van de coöperatie en dat, indien er wijzigingen worden aangebracht in de andere teksten van de Verklaring, deze geen invloed mogen hebben op de bestaande structuur, de logica en de samenhang tussen de definitie, de waarden en de principes.

- **2025, Internationaal Jaar van de Coöperaties:**
Aangezien de VN “2025, Internationaal Jaar van de Coöperaties” heeft uitgeroepen, heeft ICA in dit kader haar doelstellingen vastgesteld rond vier thema’s: *Raise Public Awareness, Promote Growth and Development, Advocate*

Algemene Vergadering van ACI - Manchester

for Supportive Frameworks, en Inspire Leadership. De ICA heeft bovendien een IYC2025 Leadership Circle (CM50) opgericht, een wereldwijd netwerk van leidinggevendenden van coöperaties en onderlinge maatschappijen, waarvan ons lid P&V deel van uitmaakt. Dit initiatief heeft tot doel het vergroten van het marktaandeel van coöperaties en onderlinge maatschappijen te stimuleren in het kader van de Agenda 2030 van de Verenigde Naties voor duurzame ontwikkeling. De CM50 heeft een handvest en een actieplan gepresenteerd tijdens de tweede Wereldtop van de Verenigde Naties voor sociale ontwikkeling (SMDD2), die in

november 2025 in Doha (Qatar) werd gehouden.

- De ACI heeft in 2025 het herzieningsproces voortgezet van de wijze waarop de contributies en de stemrechten in de algemene ledenvergadering worden berekend. Febecoop neemt deel aan de debatten over deze delicate kwesties en ijvert ervoor dat beslissingen pas worden genomen na zeer uitgebreid overleg.
- ICA hield haar statutaire algemene vergadering op 2 juli 2025 in Manchester (Verenigd Koninkrijk) in het kader van een breder activiteitenprogramma dat plaatsvond van 2 tot 5 juli.

Algemene Vergadering van Coopérative - Europe

Cooperatives
Europe

Cooperatives Europe is het Europese bureau van de ACI en neemt deel aan haar werkzaamheden. Daarnaast ontplooit zij activiteiten om coöperaties te vertegenwoordigen bij Europese instanties en om sectorale en intersectorale relaties tussen Europese coöperaties te stimuleren. Febecoop is lid van de algemene vergadering, de Raad van Bestuur en het EUCC-comité (het coördinatiecomité van sectorale coöperatieve organisaties op EU-niveau).

Cooperative Leadership Forum - Brussel

- De werkzaamheden van Cooperatives Europe, waaraan Febecoop actief deelneemt, worden gestuurd door het strategisch plan van 2023. In het kader van deze strategie zijn drie speerpuntprojecten geselecteerd: Onderwijs en onderzoek, Gendergelijkheid, Jeugd en ondernemerschap.
- De Raad van Bestuur kwam in 2025 vijf keer bijeen en het EUCC-comité vier keer.
- Op 17 maart 2025 organiseerde Cooperatives Europe een *Cooperative Leadership Forum* in Brussel, waar leiders uit de coöperatieve sector bijeenkwamen om de belangrijkste economische en sociale uitdagingen te bespreken die de toekomst van de sector zullen bepalen.
- Op 18 maart 2025 organiseerde de Europese Commissie in samenwerking met Cooperatives Europe, CECOP en het Europees Economisch en Sociaal Comité een conferentie in Brussel met als thema: „Fostering Europe's prosperity and industrial transformation – Cooperatives as drivers of change”.
- De jaarlijkse algemene vergadering vond plaats op 2 juni 2025 in Antalya, Turkije. Het was een verkiezingsvergadering: vernieuwing van het bestuur en het voorzitterschap. Jacques Debry werd herkozen in de Raad van Bestuur en er werd een nieuwe voorzitter gekozen in de persoon van Giuseppe Guerini, wiens kandidatuur gezamenlijk was voorgedragen door Febecoop, Coop-Fr (Frankrijk) en DGRV (Duitsland).

CIRIEC International

CIRIEC International is een wetenschappelijke organisatie die tot doel heeft het verzamelen van informatie, het onderzoek en de publicatie van werken met betrekking tot economische sectoren die gericht zijn op het algemeen en collectief belang te waarborgen en te bevorderen: overheden, openbare en gemengde ondernemingen, ondernemingen uit de sociale economie. De organisatie verenigt nationale organisaties en hun aangesloten leden, evenals de leden van haar wetenschappelijk netwerk. Febecoop is lid van de Algemene Vergadering en de Internationale Raad.

- CIRIEC International organiseerde van 27 tot 29 oktober 2025 in Bordeaux (FR) de 10e Internationale Onderzoeksconferentie over de sociale economie met als thema “De rol van de sociale en solidaire economie in de sociaal-ecologische transitie”. Dit thema werd uitgesplitst in een twaalfstal subthema’s die aan bod kwamen in zo’n 60 workshops en 12 plenaire vergaderingen. Febecoop was aanwezig.
- CIRIEC heeft, zoals elk jaar, vier nummers van zijn Annales de l’économie publique, sociale et coopérative gepubliceerd, evenals verschillende studies.

10e Internationale conferentie voor onderzoek naar de sociale economie - Bordeaux

GSEF 2025 - Bordeaux

Global Social and Solidarity Forum

Het GSEF - Global Forum for Social and Solidarity Economy - is een internationale vereniging van lokale overheden en netwerken van het maatschappelijk middenveld die zich inzetten voor de bevordering van de sociale en solidaire economie als middel om tot een inclusieve en duurzame lokale ontwikkeling te komen. Het GSEF telt 90 leden uit 37 landen op vijf continenten. Het organiseert tweejaarlijkse internationale fora in samenwerking met zijn lidsteden over de continenten heen. De 7e editie vond plaats van 29 tot 31 oktober 2025 in Bordeaux, medevoorzitter van het GSEF. Het programma omvatte 169 workshops en 13 plenaire vergaderingen. Meer dan 100 landen waren vertegenwoordigd door meer dan 10.000 deelnemers, waaronder een sterke Belgische aanwezigheid met onder meer verschillende medewerkers van Febecoop.

IV. ACTIVITEITEN OP FEDERAAL NIVEAU

De activiteiten van Febecoop op federaal niveau zijn gericht op de eerste twee pijlers van haar missie: “Promotie van coöperaties” en “Onderzoek en expertise over het coöperatieve model en ondernemerschap”. Febecoop is lid van verschillende instellingen of organisaties op federaal niveau, via welke zij haar vertegenwoordigingsmissie vervult. De ontwikkeling van expertise vindt plaats in het kader van deze mandaten of aan de hand van specifiek onderzoek.

PIJLER 1 : PROMOTIE VAN COÖPERATIES

Nationaal Raad voor Coöperatie (CNC)

De NRC brengt de erkende coöperatieve vennootschappen samen en heeft als taak maatregelen te bestuderen en te bevorderen die geschikt zijn om de coöperatieve principes en idealen te verspreiden, en adviezen op te stellen over problemen die verband houden met de coöperatieve activiteit. Febecoop is lid van de NRC en van haar verschillende instanties: Algemene Vergadering, Bureau, Commissie Communicatie en Commissie Wetgeving.

In 2025 ziet het aantal vergaderingen van de organen er als volgt uit:

- Algemene Vergadering: 1
- Bureau: 4
- Commissie “Wetgeving”: 2
- Commissie “Communicatie”: 7

De werkzaamheden en initiatieven van de NRC hadden in 2025 betrekking op de volgende onderwerpen:

- **Samenstelling en werking van de NRC:**
De “Nationale Raad voor Coöperatie” moet worden gereorganiseerd tot een “Nationale Raad voor Coöperatie en Sociaal Ondernemerschap”. Een wet van 3 mei 2024 bepaalt dat de algemene vergadering van deze raad bestaat uit vertegenwoordigers van

erkende coöperatieve vennootschappen en hun groeperingen, en van coöperatieve vennootschappen die als sociale onderneming zijn erkend en hun groeperingen. De algemene vergadering wijst de leden aan van twee raden: de Raad voor de Coöperatie en de Raad voor de Sociale Onderneming. Een Algemene Raad, een raadgevend forum, bestaat uit vertegenwoordigers van de raden, namelijk de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad voor de Coöperatie en de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad voor de Sociale Onderneming. We wachten op het koninklijk besluit ter uitvoering van deze wet.

- **Koninklijk besluit van 8 januari 1962 tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van groeperingen van coöperatieve vennootschappen en van coöperatieve vennootschappen:**

De Commissie Wetgeving en het Bureau hebben gewerkt aan een hervorming van het koninklijk besluit van 8 januari 1962 met betrekking tot drie punten:

- aanpassing van het koninklijk besluit aan het WVV (technische wijzigingen);
- toevoeging van een nieuwe erkenningsvoorwaarde om een deel van de in de reserves gestorte winsten onbeschikbaar te maken;
- standaardisering van het bijzonder verslag dat jaarlijks door erkende coöperatieve vennootschappen moet worden opgesteld.

In oktober 2021 werd hierover een advies verstuurd naar het kabinet van de minister van Economie, waarover de FOD Economie zich vervolgens heeft uitgesproken. De besprekingen tussen de NRC en de FOD Economie met het oog op een akkoord over alle punten van de hervorming zijn nog steeds aan de gang.

- **Communicatie:**

De commissie Communicatie, voorgezeten door Febecoop, organiseerde evenementen:

- **Publicatie marktonderzoek - januari 2025:**

De publicatie van een marktonderzoek “De zichtbaarheid van coöperaties” door iVOX

- **Evenement “De zichtbaarheid van coöperaties in onze samenleving - 30 januari 2025:**

Onder het motto “De zichtbaarheid van coöperaties in onze samenleving” opende de Nationale Raad voor de Coöperatie plechtig het Internationale Jaar van de Coöperatie tijdens een evenement bij BelOrta op 30 januari met de cases P&V Verzekeringen, Crelan, Smart, Crédal, BelOrta en Brasserie du Borinage.

- **Seminar: Conflicten voorkomen en beheren - 26 mei 2025:**

Ondanks de fundamentele principes van coöperaties, zoals openheid en democratisch beheer, is het niet ongewoon dat er al in de eerste jaren of tijdens groeifases conflicten ontstaan tussen verschillende stakeholders. Twee coöperaties (Strackxhoeve en Novacitis) vertelden over hun aanpak. Hilde Gaublonne, bedrijfscoach en erkend bemiddelaar, gaf inzicht in de basisprincipes en het belang van bemiddeling.

- **Nieuwsbrieven en website:**

Daarnaast heeft de Commissie Communicatie drie nieuwsbrieven uitgegeven en is er gewerkt aan een website waarop de inhoud van de nieuwsbrieven te vinden is: <https://www.newsletter-nrc-cnc.be/nl>

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

Febecoop heeft ook een zetel in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB).

CIRIEC België

Febecoop is lid van de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur van CIRIEC België.

Raad van Gebruikers van P&V

Febecoop is lid van de Raad van Gebruikers van P&V Verzekeringen, die advies geeft aan het bestuursorgaan van de onderneming over thema's die verband houden met de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de P&V-groep en over de manier waarop de groep de coöperatieve principes naleeft. Jaarthema 2025 was: *"Bescherming van de bevolking: principe van de solidariteit en mutualisering van risico's"*.

PIJLER 2 : ONDERZOEK EN EXPERTISE ROND HET COÖPERATIEVE MODEL

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen met het oog op de opname van de vennootschap met een missie

Op 23 oktober 2025 werd in het federale parlement een wetsvoorstel ingediend om de vennootschap met een missie in het Belgische recht in te voeren. De Commissie voor Economie, Consumentenbescherming en Digitalisering van de Kamer van Volksvertegenwoordigers is de bespreking van dit voorstel begonnen en haar leden hebben de wens geuit om een advies van Febecoop over deze tekst te krijgen. Febecoop heeft haar leden en verschillende partners uit de sociale en solidaire sector geraadpleegd alvorens een advies op te stellen dat begin januari 2026 zal worden afgerond en ingediend. Dit advies zal negatief zijn.

Coopday 2025 - Brussel

Organisatie van de Coopday

In het kader van “2025, Internationaal Jaar van de Coöperaties” hebben Febecoop en drie van haar leden, P&V, Multipharma en Smart, hun krachten gebundeld om op 2 oktober 2025 in Flagey, Brussel, een grootschalig evenement te organiseren ter ere van de kracht van het coöperatieve model. Deze dag van reflectie, inspiratie en uitwisseling bracht meer dan 300 deelnemers samen, die konden luisteren naar de bijdragen van 43 sprekers, verdeeld over 3 plenaire sessies, 3 regionale panels en 7 thematische workshops.

V. ACTIVITEITEN IN HET VLAAMS GEWEST

Febecoop Vlaanderen-Brussel speelt een centrale rol in de bevordering en ondersteuning van coöperatieve initiatieven in Vlaanderen, met een specifieke focus op pijler 3 van de missie van Febecoop, namelijk het bieden van operationele ondersteuning bij de ontwikkeling van coöperatieve projecten.

PIJLER 1 : PROMOTIE VAN COÖPERATIES

Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV) - Commissie Sociale Economie

De Commissie Sociale Economie heeft als taak de Vlaamse minister van Sociale Economie te adviseren over alle beleidsvraagstukken met betrekking tot de sociale economie, met inbegrip van coöperatieve vennootschappen. Coopkracht heeft daarin een mandaat, dat wordt uitgevoerd door Febecoop Vlaanderen-Brussel.

In 2025 waren de werkzaamheden vooral gericht op de voorbereiding van de maatwerkbedrijven op de instroom van nieuwe doelgroepen naar aanleiding van de voorziene beperking van de langdurige werkloosheid.

Coopkracht

Coopkracht is de netwerkorganisatie van de Vlaamse coöperaties. Febecoop Vlaanderen-Brussel is lid van de algemene vergadering en zetelt in de Raad van Bestuur.

In 2025 werd de nieuwe strategie verder uitgerold. De organisatie positioneert zich niet langer als belangenbehartiger van coöperaties bij de overheid of als dienstverlener, maar als een netwerkorganisatie die coöperaties samenbrengt rond thema's zoals de transitie, de ICA-principes en de betrokkenheid van werknemers. Daarnaast werd besloten om één dag per week een netwerker in te schakelen om leden te werven en bruggen te slaan tussen coöperaties.

Aantal leden in 2025 : **108**

Aantal evenementen : **3**

- > **18 februari 2025** - Lezing Jeroen Douglas (directeur ICA)
- > **24 april 2025** - Coop Design Talk
- > **4 december 2025** - Dag van de coöperatie: De coöperatieve versnelling "Samen werken aan transitie"

Vliegwiel

Vliegwiel is een structureel samenwerkingsverband tussen Oikos, Rescoop Vlaanderen, Cera, Coopkracht, Hefboom en Febecoop Vlaanderen-Brussel. Vliegwiel is ervan overtuigd dat coöperaties een antwoord kunnen bieden op de huidige sociale en economische uitdagingen. Onze samenleving moet evolueren binnen een kader dat de grenzen van de planeet respecteert, en tegelijkertijd de sociale ondergrenzen (fundamentele rechten) in acht neemt. Coöperaties maken deel uit van een creatieve pioniersbeweging die ijvert voor een andere, coöperatieve economie en daarmee voor een veerkrachtige democratie.

Actielijn 1: Werken aan structurele ondersteuning

(subsidies, belastingvoordelen, onderzoeksfondsen, enz.): Overheden op verschillende niveaus kunnen maatregelen nemen om coöperaties een structurele impuls te geven. Veel ambtenaren en politici zijn zich nog onvoldoende bewust van de kracht en de voordelen van coöperaties.

Actielijn 2: Ontwerp positieve cirkels en begin ze te realiseren

Samenwerken met lokale coöperaties om een positieve spiraal te ontwerpen: bijvoorbeeld op een specifiek gebied (coöperatief leven) en voor een specifiek gebied (bijvoorbeeld een proefstad, in dit geval Leuven).

Actielijn 3: Communicatie en promotie

Coöperaties voortdurend en consistent promoten als ondernemingen van de toekomst (de systeemtheorie leert ons dat andere ideeën/principes de grootste hefboomwerking hebben).

Actielijn nr. 4: Vorming van coalities binnen de transformatiebeweging

De noodzakelijke transformatie zal alleen plaatsvinden als de verschillende emancipatorische bewegingen – oude, jonge en nieuwe – de handen ineen slaan en actief samenwerken in de sociaal-ecologische strijd.

In 2025 werden de volgende acties ondernomen:

- Verdere uitbouw van de website www.vliegwiel.coop
- Ontwikkeling van activiteiten in de stadscentra van Gent, Leuven en Antwerpen. In Leuven en Gent werd een reeks concrete initiatieven genomen.

Vliegwiél Leuven

Vliegwiél Leuven bundelde in 2025 de verschillende acties die Leuvense coöperatieve partners ontwikkelden naar aanleiding van het IYC 2025 en promoot deze.

Vliegwiél Gent

- > **Vliegwiél Gent heeft zitYng in de adviesraad** "Economie" van de Stad Gent en neemt een actieve rol op.
- > **Infosessies - 27 februari 2025:** De bestuursorganen in een coöperatie en hun wisselwerking door Febecoop Vlaanderen-Brussel.
- > **Fietstocht langs Gentse coöperaties - 10 mei 2025.**
- > **Gespreksavond - 11 september 2025:** kunnen wooncoöperaties de Gentse woonproblematiek oplossen?
- > **Informatiesessie - 18 december 2025:** "Conflicten beheersen en voorkomen" door Febecoop Vlaanderen-Brussel.

Vliegwiél Antwerpen

Oprichting van een basisgroep in samenwerking met Coop Centraal en Commons Lab.

Trividend Provincie Antwerpen – erkende coöperatieve vennootschap

Trividend Provincie Antwerpen is een participatiefonds voor Antwerpse initiatieven. Febecoop Vlaanderen-Brussel vervult een bestuursmandaat. Sinds 2025 is de werking van Trividend Provincie Antwerpen gebaseerd op crowdfunding: het fonds verstrekt leningen tot maximaal 60.000 euro. Vanaf 2025 doet het fonds dit via een formule van crowdfunding en fundmatching. Elke euro die de sociale onderneming bij haar achterban ophaalt, verdubbelt het fonds vier keer.

• Goedgekeurde dossiers in 2025:

- > **Buurman** is een circulaire bouwmarkt waar gebruikte bouwmaterialen en gekapte stadsbomen worden verzameld, verwerkt en aangeboden aan burgers en bedrijven.
- > **Sofar** is het eerste Belgische designmerk dat sofa's ontwerpt én produceert in België en dit op een 100% circulaire manier.
- > **Redopaper** werkt samen met lokale drukkerijen en cultuurhuizen. Van hun misprints, testprints en overschotten maakt Redopaper scheurplanners en notitieboekjes.
- > **Good Water Products** biedt een milieuvriendelijk alternatief voor waterontharders.
- > **De Groeisputters** biedt flexibele fietsabbonnementen aan jonge kinderen. Zo rijden kinderen altijd op een kwaliteitsfiets die perfect past bij hun leeftijd.
- > **When nature calls** levert duurzame toiletten aan festivals die werken zonder water en chemicaliën.

VARIO : Naar een gelijk speelveld voor alle ondernemingsvormen met het oog op meer maatschappelijke impact

Febecoop Vlaanderen-Brussel nam deel aan een onderzoek van Vario (Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen) naar de factoren die ondernemingsvormen met maatschappelijke impact afremmen. De aanbevelingen om tot een gelijk speelveld voor coöperaties en sociale ondernemingen te komen, hebben betrekking op de volgende gebieden:

- > Kennis over en toegang tot verschillende ondernemingsvormen om de onderneming formeel vorm te geven,
- > Toegang tot overheidssteun,
- > Toegang tot particuliere financiële middelen,
- > Een kader dat ervoor zorgt dat 'positieve externaliteiten' geen concurrentienadeel opleveren.

Young European Cooperators Network - Porto 2025

Young European Cooperators Network – Porto 2025

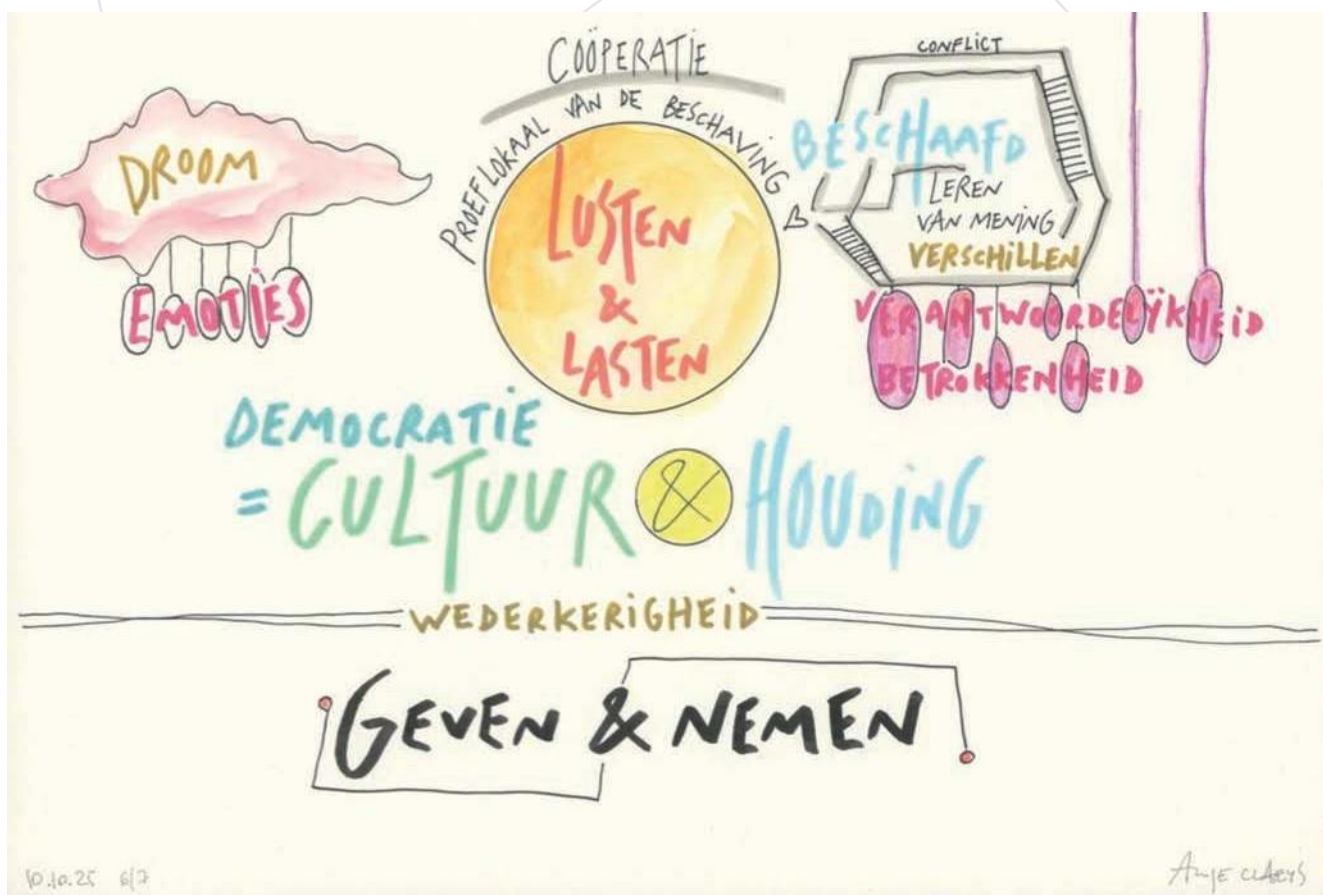
Febecoop Vlaanderen-Brussel stuurde twee jonge coöperatieve ondernemers van Coop Centraal, een kersverse Antwerpse coöperatie die in Antwerpen een duurzame supermarkt exploiteert, naar het Young Cooperators Network in Porto. Doel: samen met andere jonge coöperanten nadenken over de coöperatie van de toekomst.

We vroegen hen om onderweg of ter plekke in Porto hun indrukken, ideeën en inspiratie op te schrijven. Het mocht speels, creatief, serieus of absurd zijn, als het maar 'coöperatief' was! Dat resulteerde in een geschreven verslag en een fotoreportage die via onze sociale media werd verspreid.

PIJLER 2 : ONDERZOEK EN EXPERTISE ROND HET COÖPERATIEVE MODEL

Evenement: Picknicken met rode mieren - meebeslissen in je onderneming

Febecoop Vlaanderen-Brussel werkte samen met partners als Staf en Stiel en Equinox een creatief interactief evenement rond ondernemingsdemocratie uit. Een combinatie van theatrale elementen, sagen en verhalen, geestverruimende muziek, een artistiek tintje, een beknopte inbreng van deskundigen en vooral directe dialoog met vertegenwoordigers van coöperaties. De première vond plaats in Gent op 10 oktober met 35 aanwezigen. Het is de bedoeling om deze productie in de loop van 2026 aan te bieden aan geïnteresseerde coöperaties.

Informatienota's

Febecoop Vlaanderen-Brussel heeft de volgende nota's uitgebracht:

- > **Adviesnota:** Verhoogde bestuurdersaansprakelijkheid vanaf 2025: hoe kun je als bestuurder je persoonlijk vermogen beschermen?
- > **Inspiratienota:** De algemene vergadering van jouw coöperatie: saaie plicht of spetterend evenement?

- > **Adviesnota:** Europese richtlijn inzake loontransparantie.
- > **Visietekst:** de coöperatieve principes als sleutels voor geldstromen in een regeneratieve economie.
- > **Adviesnota:** bedrijfsoverdracht aan werknemers. Hybride waarderingsmethoden.
- > **Boekbespreking :** Mondige burgers, stille werker van Stan De Spiegelaere.

PIJLER 3 : OPERATIONELE STEUN BIJ DE ONTWIKKELING VAN COÖPERATIEVE PROJECTEN

Eerstelijnsadvies via e-mail

Febecoop Vlaanderen-Brussel biedt een permanente helpdesk voor eerstelijnsvragen over coöperatieve aangelegenheden. Het gaat voornamelijk om juridische vragen: het verschil tussen een erkende coöperatie en een erkende coöperatie als sociale onderneming, de inhoud van het ledenregister, de correcte uitvoering van de alarmprocedure, de modaliteiten voor het opstellen

van de gereglementeerde informatienota, ... De meeste vragen worden per e-mail beantwoord. Voor pre-starts en starts biedt Febecoop een gratis uur e-consultatie aan.

82

eerstelijnsvragen via e-mail

8

eerstelijnsvragen via de telefoon

12

elektronische e-adviezen

Individueel tweedelijnsadvies

Het adviesaanbod van Febecoop Vlaanderen-Brussel richt zich tot coöperaties in de opstartfase, bestaande coöperaties en aangepaste werkplaatsen. Onze adviesproducten omvatten het opstellen van businessplannen en financiële plannen, het ontwerpen van coöperaties, het opstellen van statuten, corporate governance en strategische planning.

3

strategische planningsprocessen

3

coachingsessies over corporate governance in coöperaties

1

begeleiding bij organisatieontwikkeling

4

opstellen van statuten voor coöperaties in de opstartfase

3

aanpassingen van statuten

Amsab – Organisatiestructuur

Amsab – Instituut voor sociale geschiedenis beheert het geheugen van de sociale bewegingen en geëngageerde burgers die zich verzetten tegen onrecht en ongelijkheid.

Febecoop Vlaanderen-Brussel begeleidde het traject om de organisatiestructuur binnen Amsab-ISG te verbeteren. Op deze manier maakt Amsab zich klaar om met een sterk en gemotiveerd team het instituut verder te laten groeien, vertrekkend vanuit de rijke en diverse collectie die het brede geheugen van sociale bewegingen en geëngageerde burgers weerspiegelt.

Collectieve begeleiding

• Start SOON

In opdracht van de Vlaamse overheid ging Febecoop Vlaanderen-Brussel, in samenwerking met Deloitte en Streetwize, in 2025 verder op zoek naar sociale ondernemersideeën. Deze worden uitgewerkt in een ondernemings- en financieel plan en de ondernemersvaardig-

heden van de deelnemers worden versterkt (workshops rond positieve focus, leiderschap, impactmeting, werken met kansengroepen, financiële en juridische geletterdheid, pitching, ...).

Start SOON in cijfers

Werving	149 inzendingen voortraject	97 deelnemers voortraject	68 deelnemende projecten acceleratietraject
Workshops	18 workshops basiskennis: - Financiële geletterdheid - Juridische geletterdheid - Pitching	27 workshops - Impactmeting - Ondernemersvaardigheden - Werken met kansengroepen - Oproep oprichting	12 voortrajecten verspreid over heel Vlaanderen
Coaching	57 coachingtrajecten Gem 10 projecten/traject	+350 coachingsessies Gemiddeld 6 sessies per project	2 uitgebreide netwerkevents
Impact	46 ondernemingsplannen volledig opgeleverd - 80% van de deelnemers werkt het plan af. 11 gedeeltelijk opgeleverd (omwille van persoonlijke redenen, onhaalbaar, nieuwe job, ...)	- Meetbare impact staat centraal - Oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen - Economische gezondheid = duurzame impact - Activeert ondernemerschap	75 % projecten die effectief opstarten, vnl. vanuit nieuwe VZW structuur (later mogelijk naar CV(SO)) +70 VTE binnen 5 j. (30% uit kansengroepen volgens de evaluatiebevraging na afloop acceleratie)

• Werknemer wordt overnemer

Een derde van de KMO-bedrijfsleiders die hun zaak willen overlaten, vindt geen overnemer. Dit vormt een groot risico op waardevernietiging. In 2025 begeleidde Febecoop Vlaanderen-Brussel drie bedrijven bij de stap naar duurzame continuïteit:

- **LCP, IT- en communicatiebedrijf uit Oostkamp:** LCP, marktleider in webontwikkeling voor lokale besturen, wordt volledig eigendom van haar medewerkers. In een unieke stap binnen de Belgische IT-sector worden de dertien medewerkers van het bedrijf mede-eigenaar, via een werknemerscoöperatie. Na bijna 25 jaar ondernemerschap kiest LCP hiermee resoluut voor een duurzaam toekomstmodel en verankert zo de continuïteit, de kwaliteit en de klantenrelaties.

Voor de oprichting van de coöperatie liet LCP zich begeleiden door Febecoop Vlaanderen-Brussel. Drie collega's namen hierbij gedurende ruim twee jaar een intensieve bestuurstaak op zich, zodat zij de organisatie tot in de kern leerden kennen. Pas toen

deze verkenning positief was afgerond, werd het volledige team erbij betrokken en werd de overgang formeel gemaakt.

Met de verankering via de werknemerscoöperatie legt LCP de basis voor een toekomst waarin de opgebouwde expertise en waarden veilig geborgd blijven.

De keuze van LCP voor een werknemerscoöperatie past volledig in dat toekomstbeeld. Het is een model dat niet inzet op snelle winsten, maar op continuïteit, gedeeld leiderschap en duurzame waardecreatie. Dat een Oostkamps bedrijf die stap zet, bevestigt hoe onze lokale economie mee de richting van morgen uittekent.” - aldus Jan de Keyser, burgemeester van Oostkamp.

Het team van LCP

River Tours

- **River Tours:** River Tours is een organisatie die zich zowel inzet voor het milieuaspect van de binnenwateren in Vlaanderen en Wallonië, als het grote publiek via toeristische boottochten kennis laat maken met deze binnenwateren. In de loop van haar bestaan zijn er diverse juridische structuren opgezet. In het kader van een generatiewissel werd aan Febecoop Vlaanderen-Brussel gevraagd om deze structuren te reorganiseren en via coöperatieve structuren werknemersparticipatie mogelijk te maken.

- **BC Materials en BC Architects:** BC Materials en BC Architects zijn twee verbonden bedrijven. BC Architects is een Brusselse architectenpraktijk die zich richt op bioregionale en regeneratieve architectuur. Ze ontwerpen gebouwen die sterk verankerd zijn in hun omgeving, met gebruik van lokale materialen en ambachtelijke technieken, vaak in nauwe samenwerking met gemeenschappen. Hun projecten zijn experimenteel en bedoeld als prototypes om de bouwsector duurzamer en socialer te maken.
- BC Materials is een coöperatieve spin-off van BC Architects die zich richt op de ontwikkeling en productie van circulaire bouwmaterialen, vooral op basis van aarde (leem). Ze recupereren grond van bouwplaatsen en zetten die om in koolstofarme materialen, met als doel de ecologische impact van de bouwsector drastisch te verminderen en circulair bouwen op te schalen.
- Febecoop Vlaanderen-Brussel ondersteunde het proces om van beide vennootschappen duurzame werknemerscoöperaties te maken.

BC Materials

VI. ACTIVITEITEN IN HET WAALS GEWEST

In 2025 zette Febecoop Wallonië-Brussel haar engagement voor de ontwikkeling van de sociale en coöperatieve economie in Wallonië voort. Als adviesbureau blijft onze missie ongewijzigd: coöperaties en sociale ondernemingen begeleiden door middel van operationele ondersteuning, belangenbehartiging en onderzoeksactiviteiten die gericht zijn op het versterken van hun levensvatbaarheid, impact en uitrol op lange termijn.

Het jaar 2025 werd door de VN uitgeroepen tot het Internationale Jaar van de Coöperaties. Febecoop Wallonië-Brussel heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om het coöperatieve model het hele jaar door op verschillende manieren nog meer te promoten.

PIJLER 1 : PROMOTIE VAN COÖPERATIES

ConcertES

ConcertES is de vertegenwoordigende organisatie van sociale ondernemingen in Wallonië. Febecoop is er stichtend lid van en is actief in de organen ervan, de algemene vergadering en de raad van bestuur, evenals in verschillende permanente werkgroepen: WG Communicatie, WG Bestuur, WG Europa, Wetenschappelijk Comité van het Observatorium voor de sociale economie.

In 2025 kwam de algemene vergadering 5 keer bijeen en de Raad van Bestuur 6 keer. Daarnaast vonden er dit jaar verschillende opmerkelijke activiteiten plaats:

- **Herziening van de statuten en het bestuur:** er is grondig nagedacht over het bestaansrecht, de visie en de missie van de organisatie, evenals over de werkwijze (bestuur). Dit proces werd in 2025 afgerond. De algemene vergadering van 12 juni keurde nieuwe statuten goed en het intern reglement werd herzien.
- **Raad van Bestuur en voorzitterschap:** Tijdens de algemene vergadering van 12 juni werden nieuwe bestuurders gekozen voor een termijn van vier jaar, waaronder Jacques Debry (Febecoop). Sébastien Fosseur, algemeen directeur van Crédal, werd verkozen tot voorzitter en Ann Paquet (Aleap) werd op 7 oktober 2025 door de Raad van Bestuur benoemd tot vicevoorzitter.

Algemene vergadering van Concertes - 12 juni 2025

- **Belangenbehartiging:** gedurende het hele jaar 2025 heeft ConcertES analyses, adviezen en standpunten opgesteld, voornamelijk over de nieuwe Waalse strategie voor de sociale economie en de hervormingen van het beleid inzake sociaal-professionele integratie en werkgelegenheidssteun.
- **Bevordering van de sociale economie:**
 - De campagne “**Waar is de mens in deze wereld?**” had tot doel de bekendheid van de sociale economie te vergroten door deze te koppelen aan concrete bedrijven. 17 ambassadrices uit verschillende sectoren werden in de schijnwerpers gezet, zodat het grote publiek hen zou herkennen als actoren van de Waalse sociale economie.
 - Van 20 november tot 23 december 2025 lanceerden ConcertES en zijn partners (Febecoop Wallonië-Brussel, Ressources, Syneco en IES!) de campagne “**-kerst van de sociale economie**”, die burgers aanmoedigde om geschenken uit de sociale economie te geven via een landingspagina met geschenkideeën.

Inspir'ES-dag 2025

Waalse Raad voor de sociale economie (CWES)

- De campagne “**De sociale economie, alleen maar voordelen voor mijn gemeente**” werd voortgezet met een rondreis langs de gemeenten, waarbij ontmoetingen tussen lokale bestuurders en bedrijven uit de sociale economie werden gestimuleerd.
- Ten slotte bracht de derde editie van de **Inspir'ES-dag** op 4 november 2025 actoren en partners uit de sociale economie samen, in combinatie met de uitreiking van de Prijs voor de sociale economie. Caroline Ker nam daar deel aan een rondetafelgesprek samen met onze voorzitter Hilde Vernaeven.
- In oktober 2025 werd een interne nieuwsbrief gelanceerd, die in 2025 twee keer verscheen. Deze bevat nieuws, beleidsdossiers en de agenda van ConcertES.
- **Europese projecten:** ConcertES heeft zijn deelname aan de Erasmus+-projecten CAPSE en baSE voortgezet.
- **Observatorium voor de sociale economie:** ConcertES beheert dit instrument dat elk jaar de kerncijfers van de sociale economie in Wallonië en Brussel publiceert. In 2025 heeft het het rapport “De stand van zaken van de sociale economie 2024” (Cahiers de l'Observatoire nr. 20) opgesteld.

De Waalse Raad voor de sociale economie is het officiële overlegorgaan voor de sociale economie binnen de Economische, Sociale en Milieuraad. Hij brengt vertegenwoordigers van het werkgeversleven, de vakbonden en de sociale economie samen, met inbegrip van de Waalse Directie voor de sociale economie. Febecoop Wallonië-Brussel zetelt daar als vertegenwoordiger van de sociale economie. De CWES is bevoegd om adviezen uit te brengen aan de minister over ontwerpdecreten en -besluiten op het gebied van de sociale economie. Hij voert ook werkzaamheden uit op eigen initiatief.

In 2025 heeft de CWES 3 adviezen uitgebracht aan de minister:

- een advies over het ontwerp van een projectoproep op het gebied van de sociale economie, gericht op het ondersteunen van de voorbereiding en oprichting van erkende coöperatieve vennootschappen in Wallonië;
- een advies betreffende diverse maatregelen op het gebied van werkgelegenheid en opleiding;
- een advies over de samenwerkingsmodaliteiten tussen de Erkenningscommissie en de Adviesraad voor de sociale economie, en de modaliteiten voor het uitbrengen van adviezen.

De Erkenningscommissie en de Adviesraad

Acties ter promotie van de sociale economie

In 2025 heeft Febecoop Wallonië-Brussel, in het kader van het Internationaal Jaar van de Coöperaties, zijn bewustmakingsacties geïntensiveerd via 9 initiatieven:

- **Website voor het Internationaal Jaar van de Coöperaties:** bijdrage aan een pagina gewijd aan coöperaties op economiesociale.be, in samenwerking met ConcertES, iES! en W.Alter.
- **Avond “project zoekt partner”** - 12 februari, Luik: koppeling van projectdragers aan potentiële partners, mede georganiseerd met Déclic en Perspectives, iES! en Step Entreprendre.

- **Switch'ES-podcasts:** reeks van 4 podcasts om ondernemers uit de klassieke economie bewust te maken van de sociale economie, in het kader van de campagne “Ondernemen in de sociale economie”.

- **Internationale Dag van de Coöperaties** - 5 juli, Luik: Coöperatieve markt, evenement voor het grote publiek met 16 coöperaties, mede georganiseerd door iES!, Step Entreprendre en Financité.
- **COOPDAY** - 2 oktober, Brussel: dag gewijd aan het coöperatieve model, met meer dan 300 deelnemers rond conferenties en workshops. Febecoop Wallonië-Brussel stond in voor de algemene coördinatie samen met Febecoop federaal, Febecoop-Vlaanderen Brussel, P&V, Smart en Multipharma.

Forum Circuit Court - 27 november

- **Forum Circuit Court** georganiseerd door Wallonie Entreprendre - 27 november: mede-animatie van een workshop over samenwerking tussen actoren in korte ketens.
- **Kerst van de Sociale Economie:** december 2025 - deelname aan deze collectieve communicatiecampagne met een speciale website, in samenwerking met iES!, ConcertES, Ressources en Syneco.
- **Bezoek van minister Yves Coppieters** - 23 mei, Luik: workshop, mede georganiseerd met iES! en Financité, ter illustratie van het ondernemerschapstraject in de sociale economie aan de hand van het voorbeeld van de coöperatie Rayon 9.
- **"Coöperaties, actoren van verandering"** georganiseerd door Propage-s - In het kader van het Internationaal Jaar van de Coöperaties organiseerde Propage-s op 10 oktober (in de lokalen van de *Brasserie du Borinage*) een seminarie om de coöperaties te huldigen. Febecoop Wallonië-Brussel werd gevraagd om deel te nemen aan het panel en het debat over het thema *"Coöperaties tegenover de reuzen: concurrentie of verzet?"*.

Bezoek van minister Yves Coppieters - 23 mei, Luik

PIJLER 2 : ONDERZOEK EN EXPERTISE ROND HET COÖPERATIEVE MODEL

ESCAP-
groepen

ESCAP is een collectief project dat academische en praktijkdeskundigen samenbrengt om gezamenlijk kennis en instrumenten te ontwikkelen ten behoeve van de sociale economie.

Elk jaar coördineert ESCAP thematische werkgroepen, bestaande uit deskundigen, die concrete antwoorden ontwikkelen op de uitdagingen van ondernemingen in de sociale economie. Deze groepen produceren aan het einde van elke jaarcyclus resultaten die kunnen worden verspreid.

In 2025 nam Febecoop Wallonië-Brussel deel aan drie werkgroepen:

- **WG “DNA van ondernemingen in de sociale economie”:** collectieve reflectie om de gemeenschappelijke en onderscheidende praktijken van de sociale economie te

verduidelijken. Dit belangrijke grondwerk werd in 2025 afgerond: er werd een synthese gepubliceerd dat werd voorgesteld tijdens een evenement op 4 juni in Namen.

- **WG IMMO:** lancering van een werkgroep over vastgoed als hefboom voor de sociale economie, gecoördineerd met Propriétés collectives, het Centrum voor sociale economie van de ULG en de universitaire leerstoelen van de UMONS en de ULB.
- **WG Territoriale verankering:** Deze werkgroep brengt verschillende actoren samen die betrokken zijn bij de verbanden tussen de sociale economie en de regio's, en tracht aan de hand van concrete situaties te identificeren hoe samenwerkingsverbanden kunnen worden opgebouwd tussen lokale overheden en actoren uit de sociale economie om tegemoet te komen aan de behoeften van de regio. De werkzaamheden van deze WG zijn nog steeds aan de gang.

Evenement «DNA van ondernemingen in de sociale economie»

PIJLER 3 : OPERATIONELE STEUN BIJ DE ONTWIKKELING VAN COÖPERATIEVE PROJECTEN

Begeleiding en advies

Begeleiding staat centraal in de activiteiten van Febecoop Wallonië-Brussel. In 2025 hebben onze adviseurs 66 projecten en ondernemingen uit de sociale economie in Wallonië begeleid, met gestructureerde en op maat gemaakte ondersteuning op het gebied van het economisch model, bestuur, financiering,

communicatie, wettelijke verplichtingen en digitalisering. Wij zijn actief in alle fasen van het bestaan van de ondernemingen. Onder de initiatieven die we begeleiden, hebben drie winnaars van de projectoproep «coöperatieve beurzen» van 2025 extra begeleiding gekregen.

► Enkele concrete voorbeelden:

Le Local de Xhendremael

Deze coöperatie ontwikkelt een collectieve kruideniers- en bakkerijwinkel in Xhendremael, met een visie op duurzame voeding en een solidaire gemeenschap. We hebben hen begeleid bij het verduidelijken van de basisprincipes, het opstellen van de statuten, het uitwerken van het financieel plan en de aanvraag voor de projectoproep «beurzen voor sociale economie». De begeleiding loopt door in 2026.

Le Village

Dit coöperatieve project heeft tot doel een gezellige plek te creëren voor jonge ouders, waar sociale contacten worden bevorderd en toegang wordt geboden tot professionals op het gebied van perinataliteit. Begeleid in het kader van het iES!-programma We start heeft het project de basis, het coöperatieve model en de communicatie uitgewerkt. Het heeft inmiddels een beurs voor sociale economie ontvangen en zet de ontwikkeling met Febecoop Wallonië-Brussel verder op het gebied van de financieringsstrategie en het opstellen van de statuten.

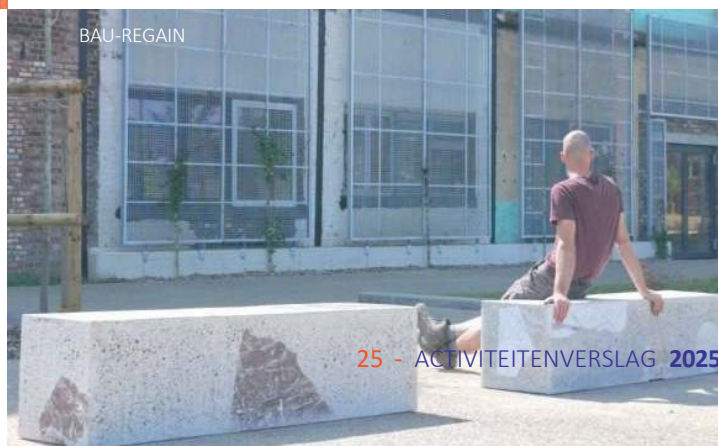

Empreinte des Sens

Deze coöperatie, ontstaan uit een initiatief van een collectief van ontwerpers uit de regio Doornik, heeft een gezamenlijke winkel geopend om hun producten te verkopen. Febecoop Wallonië-Brussel heeft hen begeleid bij het opzetten van het coöperatieve model, het opstellen van de statuten en het uitwerken van het financieel plan, in het kader van een snelle lancering vanwege een kans op een geschikte locatie.

BAU-REGAIN

In het kader van het programma Territoires de Réparation par l'Économie Sociale ontwikkelt BAU-REGAIN een re-integratie-activiteit door de productie van meubilair uit gerecycleerde materialen. Onze begeleiding had betrekking op de analyse van de territoriale context, de verduidelijking van de strategische positionering, het economisch model, het bestuur en de uitwerking van een actieplan voor de duurzaamheid van het project.

Collectieve begeleiding, workshops en opleidingen

In 2025 heeft Febecoop Wallonië-Brussel acht thematische opleidingen en workshops georganiseerd en geleid, bedoeld om projectdragers concrete tools aan te reiken en hun vaardigheden te versterken.

- > **Collectief begeleidingsprogramma iES! We Start:** In het kader van het collectieve begeleidingsprogramma van iES! hebben we meegewerkt aan vier opleidingen voor projectdragers in de pre-oprichtingsfase: juridische aspecten (20/02), bestuursorganen (23/02), dashboards (10/04) en communicatie- & marketingstrategie (13 en 22/05).
- > **Workshop vrijwilligerswerk voor de coöperaties van het Collectif 5C:** Op 21 januari hebben we voor een tiental voedselcoöperaties een presentatie gegeven over de regelgeving van vrijwilligerswerk in coöperaties.
- > **Excel-opleiding voor de leden van Initiativ'ES:** We hebben een workshop georganiseerd over het gebruik van Excel als beheersinstrument voor de lidorganisaties van de federatie Initiativ'ES.
- > **Opleiding financiële plannen voor de leden van REScoop Wallonie:** In samenwerking met acht coöperaties die lid zijn van REScoop Wallonie hebben we op maat gemaakte modellen voor financiële plannen voor wind- en fotovoltaïsche projecten uitgewerkt, in het kader van een partnerschap dat eind 2024 van start ging.
- > **Opleiding dashboards voor het Collectif 5C:** Op 20 november en 17 december hebben we, in samenwerking met Step Entreprendre, een opleiding gegeven over het opstellen van dashboards voor financieel beheer, in het kader van de cyclus «Je coöperatie aansturen in een korte keten».
- > **Elektronische facturering:** Op 2 december hebben we, in samenwerking met het coöperatieve boekhoudkantoor CHAF, een infosessie georganiseerd om sociale ondernemers voor te bereiden op de verplichting tot elektronische facturering vanaf 2026.

VII. ACTIVITEITEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Febecoop is een adviesbureau op het gebied van de sociale economie, actief in het Brussels Gewest. In Brussel richt het zich vooral op operationele ondersteuning bij de ontwikkeling van coöperatieve projecten, voornamelijk via de coöperatieve ondernemersincubator Coopcity. Daarnaast houdt het zich bezig met belangenbehartiging en onderzoek. Het zet zich in voor een rechtvaardigere en duurzamere economie en begeleidt coöperaties en sociale ondernemingen om hun levensvatbaarheid en impact te versterken.

PIJLER 1 : PROMOTIE VAN COÖPERATIES

ConcertES

Op Brussels niveau werd het jaar 2025 gekenmerkt door een bijzondere institutionele context, met name door het ontbreken van een volwaardige regering gedurende het hele jaar. ConcertES heeft continu politiek toezicht gehouden, met name door het volgen van de parlementaire debatten en het onderhouden van contacten met de kabinetten en de overheidsdiensten die bevoegd zijn voor de sociale economie. Dit toezicht ging gepaard met overleg met de Brusselse leden over specifieke uitdagingen voor het Gewest, met name via het opstellen en versturen van eisenpakketten aan de verschillende opeenvolgende regeringsvormers.

Coopcity

Coopcity is het centrum voor sociaal en coöperatief ondernemerschap in Brussel dat opleidingen, advies en begeleiding aanbiedt aan projecten en ondernemingen in de sociale economie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is een instelling die gefinancierd wordt door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (de financiering is gegarandeerd tot 2025). Coopcity profileert zich ook als een organisatie die een globaal project voor de RBC verdedigt, gericht op het transformeren van de economie ten gunste van een meer coöperatieve en inclusieve samenleving ten dienste van haar burgers. Coopcity heeft in dit verband een Manifest gepubliceerd en is lid van ConcertES.

Acceptatiecomité Coop US en Citiz US

Febecoop Wallonië-Brussel is lid van het acceptatiecomité voor de financiële producten Coop US en Citiz US die worden aangeboden door Brusoc, een dochteronderneming van Finance & Invest.Brussels. Dit comité bestaat uit vertegenwoordigers van de Brusselse regering, de regionale overheidsdienst, Hub Brussels en de sociale economie. Het comité brengt adviezen uit over de naleving van de criteria uit de Verordening van 23 juli 2018 betreffende de erkenning en ondersteuning van sociale ondernemingen, met name door te controleren of de onderneming die de aanvraag indient, wel degelijk een sociale en democratische onderneming is in de zin van deze verordening. Het comité kwam in 2025 zeven keer bijeen om advies uit te brengen over 20 aanvragen voor een Citiz US-lening en 6 aanvragen voor een Coop US-lening (in de vorm van een kapitaalbreng of een lening).

PIJLER 3 : OPERATIONELE STEUN BIJ DE ONTWIKKELING VAN COÖPERATIEVE PROJECTEN

Febecoop zorgt voor begeleiding en advies aan coöperatieve projecten in Brussel, voornamelijk in het kader van Coopcity, waarvan Febecoop lid is van de raad van bestuur en waar Febecoop Wallonië-Brussel en Febecoop Vlaanderen-Brussel structurele partners zijn. Ook buiten dit kader wordt begeleiding op maat aangeboden, in samenwerking met lokale actoren.

Enkele concrete voorbeelden van projecten die in het kader van het INNOVATE-programma worden begeleid:

- **Le Pédalo** : Le Pédalo werd door Febecoop Wallonië-Brussel begeleid bij de opzet van een open model van coöperatieve supermarkt, met als doel de economische levensvatbaarheid ervan te versterken.

Begeleiding en advies

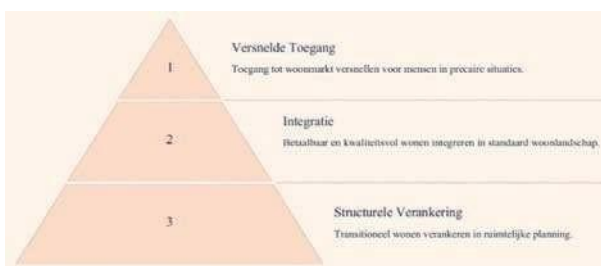
In het kader van de programmering voor 2024-2025 hebben de adviseurs van Febecoop 18 collectieven ondersteund via de programma's SEEDS en BLOSSOM, evenals verschillende bedrijven in het kader van het INNOVATE-programma van Coopcity. Sommige projecten worden buiten het kader van Coopcity begeleid.

- **Faune Coop** : Febecoop Wallonië-Brussel heeft drie jonge boomverzorgers begeleid bij de oprichting van een coöperatie, gekozen om de toegang tot werk en de biodiversiteit in hun beroep te bevorderen.

- **Babytheken Arlette vzw** ondersteunt (aanstaaende) ouders om duurzame en ecologische keuzes te maken rond het ouderschap. Febecoop Vlaanderen-Brussel begeleidt Arlette vzw bij het actualiseren van de organisatiestructuur, het opstellen van samenwerkingsovereenkomsten met partnerorganisaties en het uitwerken van een verdienmodel via een aanbod van vrijwilligersactiviteiten die kunnen worden ingevuld door mensen die werkzaam zijn in de reguliere economie.

- **Saamo – Woonbox in & outdoor - modulaire woonvormen:** Saamo Brussel werkt met steun een project uit rond transitioneel wonen. Doelstelling: kwalitatief en betaalbaar wonen integreren in het standaard woonlandschap door diverse gebouwen en terreinen permanent te herbestemmen, waardoor kwetsbare doelgroepen sneller toegang krijgen tot kwalitatief wonen. Febecoop Vlaanderen-Brussel begeleidde Saamo bij de uitwerking van het plan om het aanbod aan de verschillende klantengroepen aan te bieden.

- **Atelier Cartographique:** Deze Brusselse werknemerscoöperatie ontwikkelt cartografische instrumenten ten dienste van de transformatie van gebieden. In het kader van het BLOSSOM-programma heeft Febecoop Wallonië-Brussel haar begeleid bij het formuleren van haar coöperatieve DNA, het verduidelijken van haar economisch model en het optimaliseren van haar interne organisatie.
- **Eko-services:** Febecoop Wallonië-Brussel heeft dit integratiebedrijf in de dienstensector (Ukkel) begeleid bij het opzetten van processen voor werknemersparticipatie in het bestuur, een voorwaarde voor de Brusselse erkenning als sociaal en democratisch bedrijf. Er werd een werkgroep van acht werknemers geleid om voorstellen te formuleren voor de verbetering van de dienstverlening en de arbeidsomstandigheden.

Collectieve begeleiding, workshops en opleidingen

In 2025 organiseerde Febecoop Wallonië-Brussel verschillende thematische workshops en opleidingen om tegemoet te komen aan de behoeften van Brusselse projectdragers en hun competenties te versterken.

Opleidingen georganiseerd in het kader van de Coopcity-programma's:

- **Opleiding juridische structuren:** Op 20 maart organiseerde Febecoop een opleidingsdag over juridische structuren in de sociale economie (coöperatie en vzw), in het kader van de à-la-carte-modules van het SEEDS-programma. De deelnemers kregen een beter inzicht in de implicaties van de oprichting van een rechtspersoon (juridisch kader, verplichtingen, bestuur) in directe relatie tot hun eigen project.
- **Opleiding economisch model:** In de zomer van 2025 organiseerde Febecoop twee sessies voor toekomstige projectdragers om na te denken over de economische haalbaarheid van hun idee, met het oog op hun kandidatuur voor de SEEDS- en BLOSSOM-programma's 2025-2026.

CONTACTEER ONS

U wil meer weten over
onze projecten en studies?

U wil een coöperatief
idee concretiseren?

U wil ons advies over
een specifieke vraag?

BRUSSEL

Febecoop België en Febecoop Vlaanderen-Brussel
Timmerhoutkaai 4, 1000 Brussel

T. 02/500 53 00

LUIK

Febecoop Wallonië-Brussel
53 rue de l'académie 4000 Luik

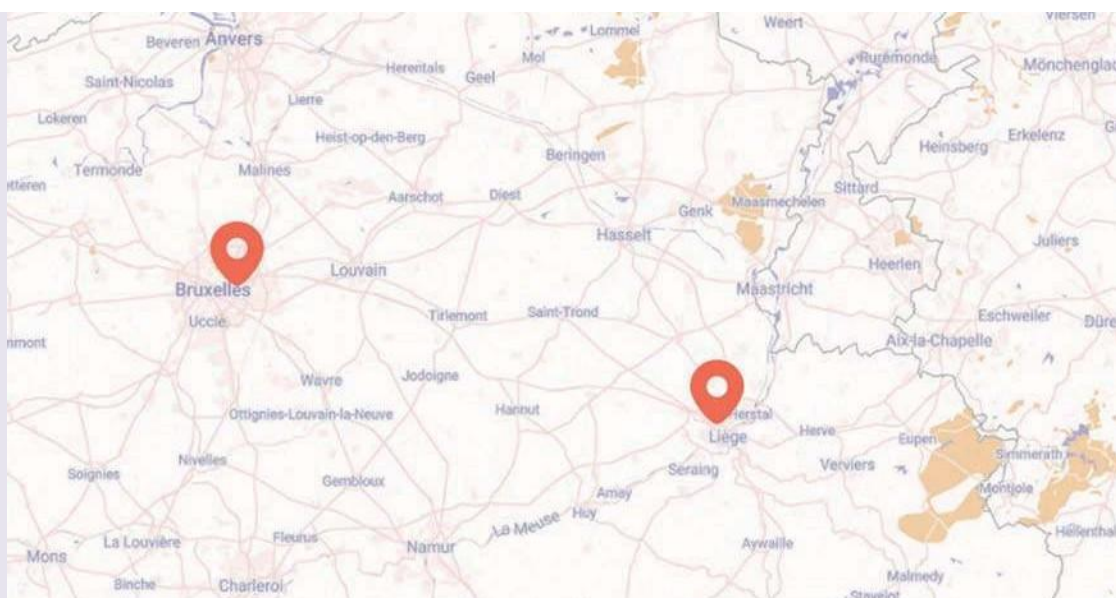
T. 04/325.39.45

MAIL: febecoop@febecoop.be

WEBSITE: www.febecoop.be

VOLG ONS OP

Verantwoordelijke uitgever: Jacques Debry - Timmerhoutkaai 4, 1000 Brussel
Tekeningen: Studio idbi / **Illustraties:** Atelier Design / @febecoop juni 2026

